

שאלתיו על קפלן שבקר, בארץ לפני שנים אחדות והבטיח מלווה של מיליון ל"ק.
הוא מכיר אותו. הוא הפסיד יחד מיליון דולר לפני כמה זמן, אך עדיין יש לו כסף,
ועוד מתעניין בארץ. לדעת סטרלצין כדאי לראותו.

מפונקפורטר קיבלתי הבוקר מכתב לאמור:

I wish I could greet you in person, but, as you know, my life
is upside down now and I simply cannot make any plans for the future,
which makes me afraid that I shall miss you this trip. I wish it
were otherwise. Please forgive me this brief word.

I am submerged - - -

נ.י., 11.1.39

עקירת השן הפכה אותי לאיש חדש אם כי עדיין הכאבים נמשכים - אך זה היום הראשון
באמריקה שאני מרגיש עצמי כשר-פעולה וחנוכה.

- - - -

מאת עשרה על שלוש ישיבה עם הנהלת הדסה. סידרתי למפרע עם הגב"א אפשטיין שלא
ארצה אלא אענה על השאלות, ואם לפני בואי היו השאלות מוכנות.

1) "השלחן העגול" - מהי, מי, תרכב המשלחת הערבית, האנגלית, היהודית, סיכויים,
מי יחליט, מהי הפרוגרמה.

בשאלות הנוספות שניתכו עלי אחרי הסברתי - נחגלתה ראבה שהנהלה עתידה למכור אותנו.

כשאמרתי ש"הפנל" כולו ידון על השאלות, אבל רק ההנהלה תחליט החמירו בקושיה:

כלום יש רשות להנהלה להחליט בלי קונגרס וגם לאחר א שהסברתי שאני קובע רק סמכות
ההנהלה ביחס לשאר חברי המשלחת אבל לא ביחס למוסדות המוסמכים של ההנועה, העומרים
בקונגרס, חזרה השאלה כמה פעמים.

לעומת זאת קיבלו כדצון רב את דברי על "הפרוגרמה" שלנו: מערב א"י, הצעת סרנספר לעיראק, אי-וויחור בשאלת העליה.

אולם רוב הזמן היה מוס בשו"ב וחקירה ודרישה על "העליה". לא הזכירו שם מחבר (או מחברת) החזכיר, אבל גילו שיש להם חזכיר מלא חלונות שמעלים לרעה את הציונים הכלליים, המעמד הבינוני, החנוונים, חלונות על מסען והעבודה הסוציאלית של הגב' סולד;

דרשתי מרסוס החזכיר או לכל הפחות מרסוס "העובדות" שעליהן מבססות החלונות. ~~צאצא~~ כשהחלו בעובדות נחקשה מצבן והחלו לגמגם. במסך שחי השעות שבהן נירונו קובלונות אלו הוקיעו עובדה יחידה: בשעה שנחנו ל"מסען" 5000 לא"י נחנו לעבודה הסוציאלית של הגב' סולד רק 450 לא"י. האין בכך העליה?

אמרתי להן שאיני מכיר המספרים כי איני מסמל בפעולה זו, אולם יש בדעתי לקבוע עכדה ההנהלה ועסדתי אני. אני מחנגד להקצבת כספי קה"ס ל"עבודה סוציאלית", כי הישוב האר"י צריך לספל בזה, אבל אם מקציבים כסף - אין ההנהלה מפלה בין יהודי ויהודי; אם כי ההנהלה סבורה, ובכל אופן אני סבור, שארגון צבורי הבנוי על עזרה עצמית ייסיב לעשות הפעולה, מאשר ארגון ביורוקרטי, אפילו כשגב' סולד עומדת בראשו.

מענו על העליה בהחישבות. כשדלשתי עובדות הודו שאין בידן עובדות, אך יש חלונות.

שאלו דעתי על ההצעה להקציב מהכנסות המבית \$ 100,000 למובת הציונים הכלליים בארץ - הודעתי שאחנגד גם לכך ככל חוקף. כשאט שאין ההנהלה מפלה לרעה כל קבוצה - כך אין הם רשאים להפלות לסוכה קבוצה ^{קרובה} ~~אחצא~~ להן.

חקפו אז את מבית ההסדרות. אסרתי להם דעתי בגלוי: אני נגד כל מבניות מיוחדות, אבל להדסה המסדרת מבית מיוחדת אין זכות מוסרית להתנגד למבניות הפועלים. יש כסובן הצדקה מעשית לפעולה הנפרדת של הדסה: משיכת הנשים להנועה ע"י מפעל כסוים ~~אלצא שלהן~~. הוא הדין בדבר משיכת הפועלים ע"י מפעל כסוים.

הצנחי אז . . . להנהלת הדסה: שזו תקח על עצמה להביא את הדסה להסכים להסדרות מאוחדת ומגבית מאוחדת - ואני אדאג לכך ששאר הארגונים יתנו ידם לכך. גב' מול רצתה להסכים - אולם הנשיאה אפשטיין חלקה מיד על דעתה (הניגוד בין שתי הסנהיבות הללו הוביל בסוף כל זמן השיחה).

לאחר שכלו הוויכוח בשאלות שהדסה עוררה - העמדהי אני במניחן שלוש שאלות :

1) אפשרות לסדר כלוה גדול (לפחות מליון מונט) לקרן הקיימת - התשובה היתה חיובית.

2) אם הדסה מוכנה לעזור להגברה האיחוד בהנועה ולהקמת הסדרות ציוניות מאוחדת באמריקה?

3) אם הדסה מוכנה, לא רק כארגון אלא כציונות בודדת, להשיג אמצעים מיוחדים לסידור עליה - במקרה שהעליה תעמוד בסכנה לאחר השיחות בלונדון ?

על שתי השאלות האחרונות הבטיחו לדון ולתת לי תשובה.

ברנזי עוד טעל השקל השנה ודבר ה"כינוס". הן מחייבות כולן את הכינוס.

בערב - כשבע עז אחת - ישיבה עם האכספוזיבה של . . .

הייתי בטוח שהישיבה מחקיימת במשרד ההסת" הציונית 111 בשדרה החמישית, אך כשהגעתי למקום ראיתי מספר 109, 113, 115, אך לא 111. השערים בכל הבתים היו סגורים, נכנסתי לקפה קרוב ומלמנתי - אין חשובה. חיטשתי אם יש כניסה מרחוב פרנדיקולרי - ונתגלה שיש. במסדרון של הקומה הששית מצאתי כהוב שהכניסה בחדר 603. - חדר זה מצאתי סגור ואפל. במסדרון שמעתי שיר חלוצי ונכנסתי לחדר שבו התהלך הקול. מצא מצאתי נער ונערה שרים. הם לא שעו אלי. כששאלתי אם ירוע להם היכן המשרד והיכן הישיבה ענו "לא / יודעים" והמשיכו לשיר. סלפנתי לביתו של ליטסקי - אמרו לי שהוא עכשיו בישיבה. שאלתי שוב את הנער והנערה אולי ירוע להם אם ליטסקי נמצא בבית - וענו לי באי-חשון: לא. כתמהון חזרתי למלונאי, ומצאתי מכתב שהישיבה מחקיימת במלון אסטור.

בישיבה השתתפו גם חברי מערי "השדה" - שיקבו, פילדלפיה, רוד איילנד וכו'. במשך שנהיים דנו על שאלת רכזי חבריג להסת' גולדמן הציע "קואורדינציה" בין הקרנות ובין ה- והקמת משרדיג גלילים עם עובדי "שרה" בשכר, ז"א הוצאה חדשה של 40,000 \$, מהוויכוח התבררה כל החלשה הארגונית והפוליטית של הציונות האמריקנית. חבריג וותיקים עוזבים ההסת' - חדשים מחוסמים בקשר ואינם נשארים בקביעות. העסקנים במקום מחקים לענות על השאלה הפשוטה: למה להיות חבר בהסת' הציונית? א"י מופליאריה, אבל הפעולה האר"ית אינה חלויה ואינה קשורה בחברות או אפילו בציונות ככללה. המגבית לא נעשית בשט ההסת' הציונית, והשנה אין כלל מגבית לשם א"י. הארגונים היחידים העושים פעולה אר"ית הם הדסה והגורקשפטן. אולם אופי פעולתה של הדסה הוא פילנטרופי במידה מרובה. אבל שני ארגונים אלה מצליחים. לחבריהם יש מעטה מושך. מה שאין כך בהסת' הציונית ("הכלליה"). המרכז בניו-יורק סתוק מהנקודות הרחוקות, וביחוד מערי המערב. יש חיכוכים וניגודים בין המרכז ובין המקומות, בין ההסת' ובין הנהלת הקרנות, בין ובין שאר הסלגות (הדסה, מוע"צ, מזרחי). יש סכנה שהשנה לא יזכירו שם א"י ברוב האספות של המגבית המאוחדת (המזרחי, מוע"צ, מזרחי). גולדמן דורש שיחוף הקרנות בהחזקת המשרדים המחזויים ואיחוד המעמולה. כרגע יש לכל מוסד (קה"ק, מגבית מיוחדת או קה"ס) אפרט מיוחד לתעמולה ולפעולה חינוכית. עתון ההסת' (המזרחי, מוע"צ, מזרחי) נשלח אכזומומית לכל חבר ההסת' - אך רובם אינם קוראים אותו.

בהעמולה של הקרנות יש הכפלה - ואי-שיטתיות. אין מעע עם הצוער. "לשון" הוותיקים לא מוכנת לדור החדש. קולונל רודנברג משיקבו התאונן שאין יודעים למצב את הציונות "באמריקניות" ושיקבו התאונן שאין יודעים למצב את עובדים בהנדבות. בנידון זה יש "להדסה" יתרון עצום. (גם הגב' אמשייין השתתפה בישיבה) לבסוף נחקבלו מסקנותיו של גולדמן.

בסרם שעברו לדון על "הכינוס" ציינתי כאדם מן החוץ שאינו מומחה לדון על עניני אמריקא, שנדמה לי כי יש לחפש את חולשת התנועה בסיבות יותר עמוקות. ליפסקי ציין שהחולשה של ... בהשוואה עם שאר הארגונים הציונים נובעת מהעובדה שהיא ההסת' הציונית היחידה המשעבדת כל פעולה למסרת הראשים והכלליות של הציונות. זה נכון במידה ידועה, אבל אותו דבר סוענים גם טוע"צ, מזרחי והדסה, ובלי ספק דבריהם כנים מבחינה סובייקטיבית בכל אופן.

לדעתי נובעת החולשה משתי סיבות עיקריות:

א) חוסר אחדות ושלמות בציונות האמריקנית, חוסר מסגרת כללית אחת שהקיף את הפעולה של כל חלקי התנועה. אנשי ... אינם רואים עצמם כמטלגה אלא ככלל, אבל החטיבות האחרות רואות בה, אם לא מטלגה הרי רק חלק של התנועה, ובלי מסגרת כללית לא חתכן הקואורדינציה עם הקרנות מבלי החרפת הניגודים והחילוכים עם שאר חלקי התנועה. פירור הכוחות מחליש גם את ה- ... כלפי הצבור הרחב שמחזקה ומתעצל להכתיב בין הנאמנים של החלקים השונים בציונות, ומגביר לא רק החיץ המטלגתי, אלא גם מאבד בשכיל התנועה א בשלמותה את הכוח המטרה הגדול של תנועת הנשים - לכל הדעות החיך הכי אקטיבי ומחנך בתנועה, שלרגל הפירור הארגוני הוא מסתמס בקליטתו הצרה ובענפי פעולתו המיוחדים.

ב) הפרדת המגבית והפעולה הכספית בכללה - מהפעולה הארגונית ~~ארגונית~~ והחינוכית של התנועה. א"י וציונות אינן עדיין אידנטיים. לגבי הקהל הרחב המשיכה של א"י גדולה מהמשיכה של הציונות, וכשטורידים בין שתי אלה - מרוקנים את ההסת' הציונית מתכנה המושך ביותר, היהודי "הממלא" חובתו למגבית ולקרנות אינו רואה צורך בהסת' הציונית, כי המגבית אינה נעשית בשם הציונות ותחת דגלה. השנה עוד הורע המצב. המגבית לא חשה אפילו בשם א"י - והמקיף האר"י נהטך לערש אחד בחוף הפעולה הפילנתרופית הכללית.

"הצניעות" של הציונות האמריקנית נזיא כעוכריה. שכחנו שעל הציונות לכבוש את העם. הציונות מוכרחה להיות אגרסיבית, היא צריכה להשתלט על יהדות אמריקא, בכוח רעיונה

ובכוח המפעל האר"י היא יכולה לעשות זאת - אך לשם כך היא צריכה להיות מאוחדת, לכל השמות כלטי חוץ, כלטי העם, ולנהל את פעולה האר"ית בשם הציונות ותחת דגלה. איני יודע ואיני מסוגל לשפוט אם הטרדת המבית מהחנוכה הציונית מבטלה ההכנסות, אבל אם גם אעמוד לפני הכרירה יותר כטף או יותר ציונות באמריקה - הייתי בוחר ביוחר ציונות, אם כי בוודאי איני מזלזל בחשיבות הקרנות. הצעתי לבסוף להזמין "לשלח עגול" את כל החשיבות הציונות לדון יחד על השאלות הכלליות.

עברתי אז לענין הכינוס. הסברתי המצב הפוליטי, "סיכויי" השיחות בלונדון ולשם מה אנו רוצים לסדר "כינוס" באמריקה.

מהוויכוח ראיתי להסמוני ולצערי שגם כמה מהציונות לא רחוקים מאלא-ציונים בחששותיהם. לא כולם הגידו זאת בגלוי, אבל היה ברור שכמה מהמסובים חוששים שכינוס כל יהודי באמריקה בענין פוליטי לא אמריקני המכוון להפריץ את אמריקה להתערב בעניני אנגליה - עלול להגביר את האנטישמיות באמריקה. השופט פיסטר כשיקנו הכיע חשש זה בסמים יותר ברורות. גם רוברט סולד מען שמסב לכנס רק ועידה אמריקנית, ואולי לאו דוקא של יהודים בלבד. הופעה מעודדת בוויכוח זה הייתה של לינסקי הצעיר. דבריו שפעו אומץ יהודי וציוני, אם כי בית "אנטימא" היה נודף קצת מפיו.

הסברתי שאין כוונתנו הבלתי אמצעית ב"כינוס" זה ארגון תגובה אמריקנית או "התערבות" אמריקנית, אלא ארגון תגובה העם היהודי לעמדה אנגלית, ועם כל החשיבות של יהודי אמריקה - אין להפוך שאלת א"י לשאלת יהודי אמריקה בלבד. אולם אנו רוצים שמכים התגובה של העם היהודי של יהיה כאן, לטען ידעו האנגלים שמה שאנו אומרים להם - נשמע גם כאזני העם האמריקני. ע"י כך יבדלמסקל דברנו. לא די שידברו רק יהודי אמריקה - לא כלמי אנגליה ולא כלמי אמריקה. יש חשיבות מיוחדת להופעה יהדות גרמניה, פולין, א"י באמריקה. גם אנגליה וגם אמריקה צריכות לשמוע דברים אנטינטיים על כדב

היהודים בארצות אלה - ועל אפשריות א"י. נאומו של נשיא ארצות הברית סלל במידה רבה הדרך לפני הכינוס. בין שלוש הנקודות העיקריות המפורשות בין דיסקורסיה ודיקטורה הוא מנה שמירת-אמונים אינטרנציונלית. מה שאנו רוצים לדרוש טאנגליה היא "שמירת-אמונים" - קיום ההתחייבויות בין-לאומיות ואי-הכנעה לשירור הססתייע בדיקטורים. חשוב גם שאנגליה ואמריקא ישמעו דווקא מפי באי-כוח א"י, ברמניה ופולין שרק צא בא"י יש אפשרות קליטה מהירה להמוני עליזים.

אחרי השוכתי נתקבלה מה אחד הצעה ליוסקי שהאכטקוטיבה של מאשרת את דבר הכינוס ומסילה על הנשיאות לדון על הפרטים יחד אתי "שלחן עגול" עם כל שאר החסיבות הציוניות צא באמריקא.

נ.י., 12.1.39

הכסטר נאגש אחמול עם אדלר. זה עומד בכל חוקף על דעתו שחחכן רק ועידת מועצה הסוכנות היהודית - סלוס האגוזה. הוא מחנגר להזמנת בני ברית ובס לשיתוף ועו הסועלים היהודי.

קבענו לשבת פגישה עם הכסטר, וולדמן והימן - לשבת אה"צ.

מחר בבוקר תחכנס מסיבה של כל הארגונים הציונים - , פוע"צ, הדסה, מזרחי, מפלגת המדינה היהודית לדון על פרסי ארגון הכינוס.

חוששני לקשים מצד הלא-ציונים.